

Sulat Tun Ta Mga Hebreo

Una Basan

Tun ta Bibliya, si Abram na una ngadan i Abraham tō una igngadanan Hebreo. (Ahaán tō Genesis 14:13.) Igngadanan pagsik tō mga rubbad din na Hebreo. Si Juda tō apù abul i Abraham, asta igngadanan Judio tō mga rubbad i Juda. Tō igsulat kani tun ta mga Hebreo, iring na ándà kassaan katô ngadan Judio asta Hebreo.

Ándà kasóddóri ka sadan tō igsulat kani. Igpapid ni sulat tun ta mga Judio na igpamaké ki Jesu-Cristo. Su igsarig dan asta ighbánnal dan ka Manama, iringasaan dan katô duma mga Judio na ándà pamaké ki Jesus. Igbuyas-buyas dan asta igirrayatan dan ébô sumungkù dan summarig ki Jesus asta lumónód dan tun ta tapé ágkémun dan. Duwán mga igpamaké na iglónód dán tun ta tapé ágkémun dan su ándà dan ikatiis katô kérrayat. Purisu igpapid ni sulat tun kandan ébô pabákkárrán tō pusung dan asta ébô masarig tō kapamaké dan.

Nit sulat, igulit na si Jesus tō bánnal Batà ka Manama, asta tuu mallayat sikandin ka tandingán ki Moises asta katô mga panaligan ka Manama. Sikandin tō Mesiyas na gimanan katô mga Judio. Igulit pagsik na tuu ágkailanganán tō kamatayan i Jesus ébô matábbus dan tikud tun ta salà. Si Jesus tō Taratapid tun ta Manama para katô mga manubù, asta ándà palang ássa, su si Jesus dád gó tō Taratapid.

Igkagi tō Manama ukit katô Batà din

1 ¹Sayyan, ukit katô mga propeta ka Manama igkagi sikandin tun ta mga kamónaan ta na Judio. Marapung asta ássa-ássa tō mga kapókit ka kakagi din kandan. ²Asal áknganni, ássa dán tō iglumu ka Manama, su ukit katô kandin Batà igkagi tō Manama áknita. Ukit katô Batà din igimu tō Manama katô langun-langun, asta igsalin ka Manama sikandin ébô tumigatun katô langun. ³Ukit pagsik kandin, ágkitanán tō bánnal kallayatan ka Manama, asta sikandin tō ágkitaan ta katô ágkémun ka Manama. Sikandin tō gawid katô langun nit banuwa ukit katô matulus

kagi din. Pángnga inaté sikandin ébô linisan ki tikud tun ta mga salà, igulì sikandin tun ta langit, asta igunsad dadan tun ta kawanan katô matulus Manama ébô mangulu duma kandin.

Tô Batà ka Manama mallayat pa ka tandingán katô mga panaligan

⁴ Tô igunsad tô Batà din, igañasóddór ka Manama na tuu pa mallayat tô Batà din ka tandingán katô langun panaligan. Mallayat pa pagsik tô ngadan na igbággé ka Manama kandin ka tandingán katô ngadan ka mga panaligan din. ⁵ Ándà palang panaligan ka Manama na igkagiyán din na iring kani igkagi din katô Batà din, na mà din,

“Sikuna tô Batà ku,

asta pasóddórán ku na sakán tô Ámmà nu.”^a

Asta ándà pagsik kagi tô Manama tingód katô mga panaligan na,

“Sakán tô Ámmà din,

asta sikandin tô Batà ku.”^b

⁶ Tô masig dán pasadunán ka Manama tô Batà din nit banuwa ébô imun sikandin na panganayan batà tun ta mga ágpampamaké, igkagi pagsik ô Manama, na mà din,

“Kailangan pangadapán sikandin katô langun panaligan ku.”^c

⁷ Na, tingód katô mga panaligan, igkagi ô Manama, na mà din,

“Mga ágsuguánnán ku ôtô mga panaligan,

asta mému na imun ku sikandan na iring na karamag asta iring
na apuy.”^d

⁸ Asal tuu pa madigár ôtô igkagi ka Manama tingód katô Batà din, su igkagi sikandin, na mà din,

“Sikuna na Manama ôtô mangulu ka ándà ágtamanán,

asta nángngà ôtô pagpangulu nu.

⁹ Ágginawa ka katô mga áglumu ka nángngà,

asta ágkaringasa ka katô mga áglumu ka madat.

Purisu igsalin ka katô Manama na áknikó Manama,

asta igbággayan ka katô kadayawan na sobra pa ka tandingán
katô kadayawan na igbággé tun ta mga kadumaan nu.”^e

¹⁰ Asta igkagi ôtô Manama tun ta Batà din,

“Áglangngagán, sikuna ôtô igimu kani banuwa tun ta katigkanayan,
asta sikuna ôtô igimu katô langun tun ta langit.

¹¹ Mandà ni banuwa asta ôtô langit,

asal mugtuk ka ka ándà ágtamanán.

Kadattan ni langun iring na umpak.

¹² Iring na tapé umpak, lulunán nu ôtô banuwa asta ôtô langit,

^a 1:5a Salmo 2:7   ^b 1:5b 2 Samuel 7:14.   ^c 1:6 Deuteronomio 32:43   ^d 1:7 Salmo 104:4

^e 1:8-9 Salmo 45:6-7

- asta sékót nu bullasan.
 Asal sikuna tō dì gó mapalin,
 su ándà palang ágtamanán nu.”^f
- ¹³ Ándà palang panaligan na igkagiyan ka Manama kani,
 “Unsad ka nit dadan ta kawanan ku
 sippang ka patalun ku tō mga usig nu.”^g
- ¹⁴ Tō mga panaligan tō ágsuguánnán dád ka Manama ébô tumabang katô
 mga tábbusán din.

Madigár tō katábbusan

2 ¹ Purisu su mallayat tō Batà ka Manama, kailangan tuu ki mánnal
 katô kabánnalan na igitinurù áknita agó makasuwe ki. ² Ágkasarigan
 tō mga sugù ka Manama na igulit ka mga panaligan,^h asta igsupakan
 tō langun na iglapas ó ándà bánnal katô mga sugù. ³ Purisu sikita gó
 pagsik tō supakan ka elléyan ta tō kagi din tingód katô katábbusan.
 Áglangngagán tō una igpasóddór na duwán katábbusan, asta tō mga
 igdinág kandin igpasóddór áknita na bánnal gó ni. ⁴ Ukit katô mga
 kasalábbuan asta matulus mga áglumun din, igpasóddór pagsik ka
 Manama na ágkasarigan tō kagi din na igulit dan. Tikud tun ta kandin
 kakalyag, igbággé din tun kandan tō mga gasa katô Espiritu.

Igpananubù tō Taratábbus ta

⁵ Ánnà mga panaligan ka Manama tō igsalin din ébô mangulu katô
 mantu banuwa tun ta tapuri álló, ni banuwa na igulit kud ákniyu, ⁶ su
 duwán igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, na mà din,

“Manama, agad mga manubù ké dád,
 asal igpanámdám ké ikuna!
 Agad mga manubù ké dád,
 asal ágdóppónan ké gó ikuna!

⁷ Igimu nu tō mga manubù na mabbabà ka tandingán katô mga
 panaligan tun ta mabbabà timpo.
 Igbággayan ké ikuna ka durung asta bantug,
⁸ su igpapangulu ké ikuna tun ta langun.”ⁱ

Agad igsulat na igpapangulu ki ka Manama tun ta langun, isóddóran ta
 na ándà palang iliyasan na ándà din papanguluwi, agad isóddóran ta na
 ándà ki pa pangulu katô langun áknganni. ⁹ Asal isóddóran ta na si Jesus
 tō inému mabbabà dád ka tandingán katô mga panaligan ka Manama tun
 ta mabbabà timpo. Tingód katô kamatayan din, igimu dán ka Manama

^f 1:10-12 Salmo 102:25-27   ^g 1:13 Salmo 110:1   ^h 2:2 Igbággé ka Manama tō mga sugù
 tun ta mga panaligan din, asta sikandan tō igbággé katô mga sugù ki Moises. Ahaán tō
 Lumu 7:53; Galacia 3:19   ⁱ 2:6-8 Salmo 8:4-6

sikandin na ágkadurung asta ágkabantug su igirrayatan asta inaté sikandin tun ta krus para áknita. Ukit katô kédu ka Manama, inókitan i Cristo tô kamatayan na bullas áknita langun.¹⁰ Igimu ka Manama tô langun-langun, asta ni langun igimu para pabantugán sikandin. Purisu nángngà tô igimu ka Manama ébô piddán din tô marapung mga gabatâ din tun ta séllaán katô pagpangulu din. Ukit katô kahirapan na igtiiis i Jesus, inému sikandin na nángngà Pangulu ébô makatábbus áknita.

¹¹ Su si Jesus tô iglinis katô mga salà ta, magunawa tô Ámmà din asta Ámmà ta. Purisu dì mayyà si Jesus kumagi na sikita tô mga kataladi din.

¹² Purisu igkagi sikandin, na mà din,

“Ámmà, igulitta tingód áknikó tun ta mga kataladi ku.

Durungán ku sikuna ukit katô kanta ku tun ta tubang dan.”^j

¹³ Igkagi pagsik sikandin,

“Manama tô sarigan ku.”^k

Asta igkagi pagsik sikandin,

“Kannunna gó asta tô mga gabatâ ka Manama na igsarig din kanak.”^l

¹⁴ Na, su ágkamaté tô lawa katô langun ta na mga gabatâ katô Manama, si Jesus pagsik igañamanubù ébô ukit katô kamatayan din, talun din si Maibuyan na pangulu ka kamatayan,¹⁵ asta ébô paluwaán din tô mga inalayun inallang ka máddang ka kamatayan.¹⁶ Isóddóran ta na ánnà mga panaligan tô igtabangan din, asal tô langun rubbad i Abraham tô igtabangan din.¹⁷ Purisu inému gó sikandin iring áknita na mga kataladi din ébô makatabang áknita. Inému gó sikandin iring áknita ébô imun sikandin Pangulu na Parì na duwán kédu din asta ágkasarigan tun ta saruhan ka Manama, asta ébô pasinsiyaan tô mga salà ta.¹⁸ Su igdungguan sikandin ka kahirapan asta ikatiis sikandin katô pagtintal i Maibuyan, makatabang sikandin katô langun na tintalán i Maibuyan.

Mallayat pa si Jesus ka tandingán ki Moises

3 ¹Purisu mga kataladi^m na sakup ka Manama asta igsalin din, panámdám kó tingód ki Jesus na gulit-ulitán ta. Sikandin tô igañapid ka Manama dini áknita ébô imun Pangulu na Parì ta. ² Ágkasarigan sikandin su inalayun sikandin igbánnal ka Manama na igañapid kandin. Purisu iring sikandin ki Moises sayyan na inalayun igbánnal ka Manama tô igañid sikandin katô mga kamónaan ta na iring na pamilya ka Manama. ³ Asal tuu pa ágkabantug si Jesus ka tandingán ki Moises, su tuu pa ágkabantug tô gimu ka balé ka tandingán katô balé na gimun din. ⁴ Atin ka duwán balé, duwán igimu katô balé, asal Manama tô igimu katô

^j 2:12 Salmo 22:22   ^k 2:13a Isaias 8:17   ^l 2:13b Isaias 8:18   ^m 3:1 Mga kataladi na sakup ka Manama, ó ugís mga kataladi.

langun-langun. ⁵ Si Moises tō ágsuguánnán ka Manama tō igpid sikandin katô langun kadumaan din. Su ágkasarigan si Moises, isóddóran ta na ágkasarigan tō igkagi din tingód katô gulitán tun ta dumunggù álló.

⁶ Asal si Cristo na Batà ka Manama tō ágkasarigan ágpid katô langun ta na pamilya ka Manama. Pasóddórán ta na igapasakup ki tun ta pamilya din ka manayun ki ágsarig kandin asta gimanan ta tō igtandô din.

Madigár tō igpataganà para katô mga gabatà ka Manama

⁷ Purisu kailangan paminággán ta tō igkagi katô Ugis Espiritu, na mà din,

“Agad ni álló ni, ka duminág kó katô kagi din,

⁸ yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu.

Yakó giring katô mga kamónaan yu tun ta disyerto sayyan na igkinnaman dan katô Manama.

⁹ Agad igkita dan tō mga kasalábbuan na igimu ku dalám ka kappatan (40) ámmé,

asal igkinnam dan pô gó kanak ka ánda tō sippangan katô kapallayat ku ka ginawa tingód katô madat na áglumun dan.

¹⁰ Purisu isókówa gó kandan,

asta igkagiya tingód kandan,

‘Inalayun dan ágsuwé tikud dini kanak.

Dì dan gó ágtuman katô igitinurù ku kandan.’

¹¹ Purisu isókówa asta igsapà a,

‘Dì kud sikandan póddóán tun ta paginawaanan na igpataganà ku.’ ”ⁿ

¹² Purisu mga kataladi, banté kó agó tun ta ákniyu pusung duwán madat asta dì ágbánnal, asta makasuwe kó tikud tun ta manté Manama.

¹³ Kailangan papabákkárré kó tun ta kapamaké yu kada álló róggun na duwán pa álló ébô dì kumatággas tō ulu yu ukit katô kalimbung ka salà.

¹⁴ Atin ágkasarigan ki asta manayun ki ágpamaké ki Cristo sippang tun ta ágtamanán iring katô katigkanayan ka kapamaké ta, tanggapán ta tō langun na bággén tun ta mga sakup i Cristo.

¹⁵ Yakó ágkalingó kani kagi ka Manama na igsulat,

“Ni álló ni, ka duminág kó katô kagi ka Manama,

yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu

iring katô iglumu katô mga kamónaan yu.”^o

¹⁶ Tō mga manubù sayyan na igdinág ka kagi ka Manama asal igéllé kandin, tō gó tō igtákkás ki Moises tō igiwà dan tikud tun ta Ehipto.

¹⁷ Sikandan tō isókówan ka Manama sippang ka kappatan (40) ámmé su inalayun dan áglumu ka salà, asta inaté tō langun dan tun ta disyerto.

ⁿ 3:7-11 Salmo 95:7-11   ^o 3:15 Salmo 95:7-8

18 Sikandan tō igsapaan ka Manama na dì dán póddóán duma kandin tun ta paginawaanan na iga pataganà din, su igéllé dan kandin. 19 Purisu isóddóran ta na ándà dan ikóddó duma katô Manama, su ándà dan bánnal kandin.

4 ¹Na, duwán pa katumanan katô tandô ka Manama su mému ki móddó duma kandin tun ta paginawaanan na iga pataganà din. Purisu kailangan manté ki agó ka dumunggù tō álló ka karuud, duwán musing áknita na dì póddóán duma kandin. ²Igulitan kid ka madigár gulitán na magunawa katô igulit tun ta mga kamónaan ta sayyan. Agad igdinág dan katô madigár gulitán, asal ándà iga pulus dan, su ándà dan pamaké. ³Asal sikita na ágpampamaké tō póddóán ka Manama tun ta paginawaanan na iga pataganà din, su igkagi tō Manama tingód katô mga kamónaan ta sayyan, na mà din,

“Isókówa asta igsapà a:

Dì ku sikandan póddóán duma kanak
tun ta paginawaanan na iga pataganà ku.”^p

Duwán banuwa na iga pataganà din dán, su igóddóan din tikud tun ta katigkanayan kani banuwa. ⁴Mà katô kagi ka Manama tingód katô ikapittu álló ka kému din kani banuwa,

“Igpaginawa tō Manama ka ikapittu álló, su ipángnga dán tō langun iglumu din.”^q

⁵Asal igkagi tō Manama tingód katô mga kamónaan ta na ándà bánnal kandin, na mà din,

“Dì ku sikandan póddóán duma kanak tun ta paginawaanan na iga pataganà ku.”^r

⁶Agad igdinág dan gó tō madigár gulitán, asal ándà dan póddói ka Manama duma kandin, su ándà dan bánnal kandin. Purisu duwán pa duma mga manubù na póddóán din duma kandin. ⁷Isóddóran ta na nángngà tō áglumun ka Manama, su agad marapung tō ámmé na iglabé, asal ukit kani igsulat i David, iga pasóddór ka Manama na duwán ássa álló, agad áknganni, na póddóán din tō mga manubù duma kandin. Tō gó é kóbadan kani kagi din na taganà ku igulit, na mà din,

“Agad ni álló ni, ka dumínág kó katô kagi ka Manama,
yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu.”^s

⁸Tō igpid si Josue katô mga kamónaan ta sayyan, ánnà tō é lugar na iga pataganà ka Manama para paginawaan dan, su igkagi tō Manama na duwán pa ássa álló na póddóán din tō mga manubù duma kandin.

⁹Purisu isóddóran ta na duwán pa paginawaanan na iga pataganà ka Manama ébô makapaginawa tō langun ta na mga sakup din, iring katô kapaginawa din sayyan tun ta ikapittu álló. ¹⁰Tō manubù na maginawa

^p 4:3 Salmo 95:11   ^q 4:4 Genesis 2:2   ^r 4:5 Salmo 95:11   ^s 4:7 Salmo 95:7-8

duma kandin, ipángnga dán tō áglumun din, iring katô kapaginawa ka Manama pángnga katô kému din kani banuwa.¹¹ Purisu su duwán paginawaanan na iga pataganà ka Manama áknita, kailangan mággár-ággár ki gó ébô makahu ki tun ta paginawaanan, su atin ka dì ki mánnal, dì ki makahu tun ta paginawaanan, iring katô mga kamónaan ta sayyan.

12 Tô kagi ka Manama duwán manté katulusan. Tuu pa matam ka tandingán katô kampilan na duwán duwa sarab. Tô kagi ka Manama gunsáb tun ta kadalámmán katô gimukud asta espiritu, asta sippang tun ta laluwadan asta uták katô tullan. Ágpasóddórán tō ágpanámdám ta asta tō kakalyag ta.¹³ Ándà palang manubù na makallás tun ta Manama, su ágkitanán din tō langun, asta matayyó tun ta kasállág din. Sikandin gó tō kailangan tubangán ta.

Si Jesus tō Pangulu na Parì ta

14 Duwán mallayat Pangulu na Parì ta na igsadun dán tun datas ta langit, asta sikandin si Jesus na Batà ka Manama. Purisu kailangan manayun ki sumarig kandin na gulit-ulitán ta,¹⁵ su tō Pangulu na Parì ta ikasóddór katô kalómétan ta. Inókitan din tō langun pagtintal na gukitan ta, asal ándà palang salà na ilumu din.¹⁶ Su duwán Pangulu na Parì ta, dì ki kayyaan ka padani ki tun ta Manama na inalayun ágtabang ébô médu asta tumabang sikandin áknita ka duwán ágkailanganán ta.

5 ¹Tô manubù na imun pangulu na parì, salinán sikandin ébô tumubang tun ta Manama tingód katô duma mga manubù. Ágtanggap sikandin katô mga ágbággén dan tun ta Manama, asta katô mga mannanap na ágmatayan tingód katô salà dan. ²Tô pangulu na parì sékót pakasalà iring áknita. Purisu makagpát sikandin katô duma manubù na ágkapid na makasalà.³ Su pakasalà sikandin, kailangan duwán mannanap na matayan din tingód katô kandin salà, iring na kamaté din ka mannanap tingód katô salà ka duma mga manubù.

⁴Dì mému ka salinán ka manubù tō sarili din ébô imun pangulu na parì, su kailangan tawarán sikandin ka Manama, iring na katawar ka Manama ki Aaron sayyan. ⁵Agad si Cristo, ándà sikandin pabantug katô sarili din ébô imun Pangulu na Parì ta, asal igsalin sikandin ka Manama na igkagi kandin, na mà din,

“Sikuna tō Batà ku,
asta pasóddórán ku na sakán tō Ámmà nu.”^t

6 Igkagi pagsik tō Manama tun kandin,
“Sikuna tō Pangulu na Parì sippang ka ándà ágtamanán,
iring katô kaparì i Melkisedec sayyan.”^u

7 Róggun na igóddô si Jesus nit banuwa, inalayun sikandin igdasal tun ta Ámmà din. Duwán álló igullaó sikandin asta igsággó, su Manama

^t 5:5 Salmo 2:7   ^u 5:6 Salmo 110:4

tô makatabang kandin ébô dì maté. Igpaminág tô Manama ki Jesus su inalayun sikandin igbánnal. ⁸Agad Batà ka Manama si Jesus, asal ukit katô katiis din ka kahirapan, ikakatig sikandin na ágtuman ka kakalyag katô Ámmà din. ⁹Inému sikandin na ágtikudan ka katábbusan na ándà ágtamanán para katô langun na ágbánnal kandin, su nángngà tô katiis din katô langun. ¹⁰Tô gó igimu sikandin ka Manama Pangulu na Parì, iring katô kapari i Melkisedec sayyan.

Yakó ágsódô ágpamaké

¹¹Na, tingód katô kapari i Melkisedec asta i Jesus, duwán pa pád dakál sulatán ku tun ákniyu, asal mahirap tô kapénagpát ku ákniyu, su inandà dán tô kakalyag yu na maminág. ¹²Su idugé kód igpamaké, makatinurù kód pád ka duma mga manubù. Asal sippang áknganni kailangan duwán tuminurù gó puman ákniyu katô tagnà mga ágtinuruán tikud tun ta kagi ka Manama. Iring kó na délák batà na ginám pa ka gatas asta dì pa pakakan. ¹³Iring na batà na ginám pa ka gatas tô manubù na ándà ikasóddór katô kagi ka Manama tingód katô nángngà lumun tun ta saruhan ka Manama. ¹⁴Asal makakan tô igdakál dán manubù, su inalayun sikandin pakasóddór ka kapókit ébô ássan din tô madigár asta tô madat.

6 ¹Purisu tumanan kid mistudio katô mga kabánnalan na sékót ágkagpáttan tingód ki Cristo, asta manayun ki baling mistudio katô ágtinuruán na makapabákkár katô kapamaké ta. Dì ta lónódan tô mga kabánnalan na isóddóran tad tingód katô karákkád ta katô mga linumuwan na ándà ággpuslúsán asta tingód katô kapamaké ta katô Manama. ²Dì mému ka inalayun ta lónódan tô kéring ta tingód katô kapabunyag, tingód katô kadappán ka manubù ébô tumanggap ka Ugis Espiritu, tingód katô kantayan puman tun ta tapuri álló, asta tingód katô supak ka Manama ka ándà ágtamanán. ³Madigár baling ka manayun ki tun ta mga kabánnalan na tuu pa madalám, asta tô gó é lumun ta ka mému tun ta Manama.

⁴⁻⁶Manayun ki ébô dì ki tumayyug katô Manama, su atin ka tumayyug tô mga manubù ka Manama na taganà dan inayadan, dì dan puman makarákkád. Agad taganà dan isóddóran tô kabánnalan, agad duwán igbággé ka Manama kandan, agad duwán iglumu katô Ugis Espiritu tun kandan, agad isóddóran dan na madigár tô kagi tikud tun ta Manama asta igkita dan tô mga kasalábbuan iring katô malumu tun ta tapuri álló, asal ka tumayyug dan ka Manama na taganà dan inayadan, dì dan puman makarákkád. Iring dan katô mga manubù na igpansal katô Batà ka Manama tun ta krus, su ágpayayyaán dan sikandin tun ta duma mga manubù.

⁷Atin ka inalayun gudanan tô tanà asta ágtubuan ka mga pamulanán, duwán makangé katô mga igpapamula, asta duwán pulusán tikud tun ta

Manama. ⁸ Asal tō tanà na ágtubuan dád ka mga dugin asta mga sigbát, ándà ágpulusán. Tô gó tō masig dán dungguan ka supak ka Manama asta góbbón.

⁹Mga ágginawaan ku, agad tō gó é igsulat ku ákniyu, asal isóddóran ku na tuu pa madigár tō tamanán yu na igtábus ka Manama. ¹⁰Nángngà tō karuud ka Manama, asta dì din kalingawan tō madigár linumuwan yu asta tō ginawa yu kandin na igpakita yu ukit katô katabang yu katô mga sakup ka Manama, iring katô áglumun yu sippang áknganni. ¹¹Kakalyag ku na manayun kó guminawa sippang ka lumónód tō Áglangngagán ébô tanggapán yu tō langun madigár na gimanan yu. ¹²Yakó ágpaturuk-tukuk, asal kailangan miring kó katô duma mga manubù na igpamaké ka Manama asta mallayat é ginawa dan sippang ka igtanggap dan katô igtandô din kandan.

Matuman tō tandô ka Manama

¹³Na, tō igtandô tō Manama ki Abraham sayyan, kakalyag din na makasóddór si Abraham na matuman tō tandô din. Purisuiggamit ka Manama tō kandin ngadan, su ándà palang ngadan na tuu pa mallayat ka tandingán katô kandin ngadan. ¹⁴Igkagi sikandin ki Abraham, na mà din, “Tumandô a na madigár tō bággén ku áknikó, su imun ku na tuu marapung tō mga rubbad nu.”^v ¹⁵Purisu itanggap i Abraham tō igtandô ka Manama kandin, su igpanayun sikandin gangat katô katumanan.

¹⁶Atin ka ágsapà tō mga manubù, gamítán dan tō ngadan na tuu pa mallayat ka tandingán katô kandan ngadan. Atin ka tō gó é lumun dan, mánnal tō duma mga manubù, asta ándà dán apulan. ¹⁷Tô Manama pagsik igsapà ukit katô kandin ngadan, su kakalyag din na makasóddór tō igtandóan din na dì mapalin tō tandô. ¹⁸Dì gó mapalin ni duwa: Atin ka ágtandô tō Manama, dì ágbulaló sikandin. Atin ka ágsapà sikandin, dì ágbulaló. Purisu kumabákkár tō pusung ka langun ta na igaput tun kandin, asta inalayun ta gimanan tō igtandô din áknita. ¹⁹⁻²⁰Su matuman tō tandô ka Manama, masarig tō gimanan ta iring na masarig angkla ka barko. Si Jesus tō iring na pangulu na parì na igukit tun ta tabir katô tángngaan ka templo, su ikóna dán si Jesus tun datas ta langit ébô tumubang sikandin tun ta Manama tingód áknita. Tumanggap ki gó katô igtandô din, su si Jesus igimu na Pangulu na Parì ta ka ándà ágtamanán, iring katô kaparì i Melkisedec sayyan.

Si Melkisedec

7 ¹Na, si Melkisedec tō harì tun ta lunsud ka Salim, asta sikandin tō pangulu na parì ka mga ágpamaké ka Manama na Tuu Mallayat.

^v 6:13-14 Ahaán tō Genesis 22:16-17

Tô igulì si Abraham tikud tun ta kapanalu din katô mga harì na igusig kandin, igsumar si Melkisedec kandin, asta igdasal sikandin para ki Abraham ébô bággayan sikandin ka Manama ka madigár. ²Si Melkisedec tô ighbággayan i Abraham ka ikasapulù katô langun na ikangé din. Tô kóbadan katô ngadan i Melkisedec, Nángngà Harì na Ágpangulu. Ágtawarán pagsik sikandin na Harì ka Salim. Tô kóbadan ka kagi Salim, kasunayan.^w ³Tun ta kagi ka Manama na igsulat, ándà sulati ka sadan tô ámmà asta innà din. Ándà ta kasóddóri ka sadan tô mga kamónaan din. Ándà sulati tô tingód katô kapamasusu din asta tô tingód katô kamatayan din. Iring sikandin katô Batà ka Manama na ándà ágtamanán katô kaparì din.

⁴Na, isóddóran ta na tuu ágrespetowan si Melkisedec! su sikandin tô ighbággayan ka kamónaan ta na si Abraham ka ikasapulù katô mga ikangé din. ⁵Tingód katô mga sugù, tô mga pangulu na parì na mga rubbad i Levi, ágtanggap dan ka ikasapulù tikud tun ta mga kataladi dan na mga rubbad i Abraham. ⁶Asal tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su agad ánnà rubbad i Levi, asal sikandin tô ighbággayan i Abraham ka ikasapulù katô ikangé din. Tuu pa ágrespetowan si Melkisedec ka tandingán ki Abraham, su sikandin tô igdasal tingód ki Abraham na taganà igtandóan ka Manama, ⁷su isóddóran ta na tô manubù na dumasal para katô duma, tô gó é tuu ágrespetowan ka tandingán katô manubù na dasalan din, asta si Melkisedec tô igdasal para ki Abraham.

⁸Na, tô mga pangulu na parì na ágtanggap ka ikasapulù, ágkamaté dan. Asal tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su ándà uliti tô tingód katô kamatayan din, iring na ándà ágtamanán katô kaparì din.

⁹Tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su agad si Levi tô igtanggap katô ikasapulù, asal iring na ighbágge din tô ikasapulù tun ki Melkisedec ukit ki Abraham, ¹⁰su tô ighbágge si Abraham katô ikasapulù tun ki Melkisedec, ándà pa kamanubù si Levi na rubbad i Abraham, asal dutun pa ta lawa i Abraham.

¹¹Na, ighbágge ka Manama tô mga sugù ki Moises tingód katô kaparì ka mga rubbad i Levi. Atin ka itanggap tô mga manubù na nángngà tun ta saruhan ka Manama ukit katô kaparì ka mga rubbad i Levi, ándà pád kailangan na bullasan ka ássa klasi ka kaparì. Asal su ándà dan katanggap na nángngà, duwán iring katô kaparì i Melkisedec na ighbullas kandan. Ánnà sikandin rubbad i Aaron. ¹²Su ighbullasan tô kaparì, ighbullasan pagsik tô mga sugù. ¹³⁻¹⁴Isóddóran ta na ighbullasan tô tapé mga sugù, su tô Áglangngagán ta ánnà rubbad i Levi, asal rubbad i Juda. Ándà palang rubbad i Juda igimu na pangulu na parì, su ándà kagi i Moises na mému imun na parì tô rubbad i Juda.

w 7:1-2 Ahaán tô Genesis 14:17-20

Mantu Pangulu na Parì na iring ki Melkisedec

¹⁵ Isóddóran ta na igbullasan tō kaparì ka mga rubbad i Levi, su duwán dán mantu Pangulu na Parì na iring ki Melkisedec.

¹⁶ Igimu sikandin na Pangulu na Parì ánnà ukit katô mga sugù ka kamónaan din, asal ukit katô matulus kantayan din na ándà ágtamanán.

¹⁷ Mà katô kagi ka Manama na igsulat tingód kandin,

“Sikuna tō Pangulu na Parì sippang ka ándà ágtamanán,
iring katô kaparì i Melkisedec sayyan.”^x

¹⁸ Purisu isóddóran ta na igbullasan dán ka Manama tō tapé mga sugù su ándà dán ágpulusán ta kani asta dì makatabang áknita. ¹⁹ Dì ki tanggapán katô Manama na nángngà tun ta saruwān din ukit katô mga sugù. Asal duwán dán mantu kapókit na tuu pa madigár ka tandingán katô tapé, su ukit katô iglumu katô Pangulu na Parì ta, makapadani kid tun ta Manama.

²⁰ Ni mantu kapókit tuu pa madigár ka tandingán katô tapé, su tō igimu tō Manama katô Áglangngagán ta na parì, igsapà sikandin. ²¹ Tō igimu tō Manama katô mga rubbad i Levi na parì, ándà sikandin sapà. Asal tō igimu sikandin ki Jesus na Pangulu na Parì ta, igsapà tō Manama tingód kandin, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Dì gó mapalin tō igtandô katô Áglangngagán kandin:

Sikuna tō Pangulu na Parì sippang ka ándà ágtamanán.”^y

²² Purisu si Jesus tō pató na duwán katumanan katô kasabotan na tuu pa madigár.

²³ Kailangan marapung tō taganà mga pangulu na parì, su tō tagsábbad-sábbad kandan inaté, asta duwán ágtamanán katô kandan lumu. ²⁴ Asal tuu pa madigár tō pagpangulu i Jesus na parì, su dì gó maté sikandin, asta manayun tō áglumun din ka ándà ágtamanán.

²⁵ Purisu inalayun sikandin makatábbus katô langun na padani tun ta Manama ukit katô kapamaké dan ki Cristo. Su manté sikandin ka ándà ágtamanán, sikandin tō taratapid tun ta Ámmà din para áknita.

²⁶ Purisu nángngà tō kaparì i Jesus na Pangulu na Parì ta. Ugis sikandin. Ándà palang salà din su ándà madat linumuwan din. Ánnà sikandin iring na masalà-salà. Sikandin tō igimu na mallayat tun ta langun, agad tun datas ta langit. ²⁷ Sikandin tō tuu pa madigár ka tandingán katô mga pangulu na parì, su kada álló kailangan matayan dan tō mga mannanap asta góbbón dan tingód katô salà dan asta salà katô langun Judio. Asal nángngà tō iglumu katô Pangulu na Parì ta, su makasábbad dád sikandin igbággé katô lawa din ébô matayan.

²⁸ Dángngan, tingód katô mga sugù, gimun pangulu na parì tō mga

^x 7:17 Salmo 110:4   ^y 7:21 Salmo 110:4

masalà-salà. Asal áknganni, duwán dán igsapà ka Manama na bullas ka mga sugù, su igimu din tò Batà din na Pangulu na Parì ta, asta nángngà dán gó sikandin sippang ka ándà ágtamanán.

Si Jesus tò Pangulu na Parì ta

8 ¹Na, tò punto kani langun na igsulat ku ákniyu, nángngà tò Pangulu na Parì ta. Si Jesus tò igaponsad katô Manama dadan tun ta kawanán din tun datas ta langit. ²Sikandin tò Pangulu na Parì ta tun ta Tuu Ugis Lugar katô Manama tun datas ta langit. Tò gó é bánnal templo na ándà imuwi ka manubù, asal igimu katô Áglangngagán.

³Tò langun pangulu na parì, kailangan duwán mga ágbággén dan asta mga ágmatayan dan na bággén tun ta Manama. Purisu kailangan duwán pagsik ágbággén katô Pangulu na Parì ta tun ta Manama. ⁴Atin ka dini pa ta banuwa tò Pangulu na Parì ta, dì mému ka sikandin tò pangulu na parì, su duwán ássa mga pangulu na parì na ágbággé tun ta Manama tingód katô mga sugù. ⁵Tò áglumun katô mga pangulu na parì igatring dád katô áglumun tun datas ta langit. Tò ándà pa patindág si Moises katô tulda na ágsimbaan dan, igsugù tò Manama kandin, na mà din, “Kailangan imun nu tò langun iring katô igaakita ku áknikó tun ta pabungan.”^z

⁶Asal tò áglumun i Cristo, tò gó tò tuu pa madigár ka tandingán katô igaumu katô mga pangulu na parì ka Judío. Tò mantu kasabotan ka Manama na igtigkanayan i Jesus tuu pa madigár ka tandingán katô tapé kasabotan, su tuu pa madigár tò igaággé ukit katô mantu kasabotan.

⁷Atin ka nángngà tò tagnà kasabotan, ándà dán kailangan na bullasan ka ikaduwa. ⁸Ánnà nángngà tò tagnà su ándà kadayawi tò Manama tingód ka mga manubù. Purisu mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Ikgagi tò Áglangngagán:

Duwán álló na dumunggù na

imun ku tò mantu kasabotan tingód ka langun manubù, agad tò
mga rubbad i Israel
asta tò mga rubbad i Juda.

⁹Tò mantu kasabotan ánnà iring katô tapé kasabotan ku tun ta mga kamónaan dan tò igapid ku sikandan tikud tun ta Ehipto.

Igéllé dan katô tapé kasabotan.

Purisu igaipayà ku sikandan,
mà katô Áglangngagán.

¹⁰Iring kani tò mantu kasabotan ku katô mga rubbad i Israel:

Tun ta tapuri álló, ikgagi tò Áglangngagán,
Papanámdámmán ku kandan tò mga sugù ku ébô dì dan
kalingawan, asta taguán ku tò mga sugù ku tun ta pusung dan.

^z 8:5 Exodus 25:40

Sakán tō Manama dan,
asta sikandan tō kanak mga manubù.

11 Ándà dán kailangan na tuminurù tō manubù ka mga kataladi din na kailangan kasóddóran dan tō tingód katô Áglangngagán, su kasóddóran katô langun manubù tō tingód kanak, agad ágkayù-ayuan dan ó ágkangadanan dan.

12 Agad madat tō iglumu dan, asal pasinsiyaan ku sikandan, asta dì kud panámdámmán tō mga salà dan.”^a

13 Tō igkagi tō Manama na duwán mantu kasabotan, igpasóddór din na tapé dán tō tagnà. Tō tapé asta tō ándà ágpulusán dì dán magamit asta mandà dán.

Kapangadap nit banuwa asta dutun ta langit

9 **1** Tun ta tagnà kasabotan ka Manama sayyan, duwán mga sugù din tingód katô kapangadap dan, asta duwán ágsimbaanan dan dini ta banuwa. **2** Tō igimu dan ka simbaan, igimu dan tō tulda na duwán duwa sinabáng. Tō una gahuwan ágngadanan na Ugis Lugar katô Manama. Tō gó é igtaganan dan katô sulù asta lamisa na ágtaganan katô pan na ágbággén tun ta Manama. **3** Duwán ikaduwa sinabáng na isidalungan ka tabir, asta ágngadanan yan Tuu Ugis Lugar katô Manama. **4** Duwán bulawan lamisa na ággóbówan ka pamammut, asta duwán kaban na ágngadanan na kaban ka kasabotan, asta igpadákkáttan ka bulawan. Tun dalám katô kaban ka kasabotan igtagu tō bulawan tibud na igtaganan ka pan na ágngadanan mana, tō tukád i Aaron na igséngê, asta tō duwa maluwag batu na igsulatan ka Manama katô mga sugù na ighbágge din ki Moises. **5** Tun ta bówwo katô kaban duwán duwa igimu panaligan na pató na góddóan ka Manama na ágpasinsiya katô mga salà.^b Asal ánnà pa nángngà tō álló ébô mulitta ákniyu tingód katô langun.

6 Tō igtaganà dan katô langun, kada álló gahu tō mga pangulu na parì tun ta sinabáng dadan ta luwà, su ágtumanán dan tō áglumun dan. **7** Asal tō sábbad sinabáng tun dalám, tō tuu mallayat dák pangulu na parì tō mému mahu, asta makásábbad dák sikandin mahu dalám ka sábbad ámmé. Atin ka gahu sikandin, kailangan piddán din tō dipanug ka mannanap na bággén din tun ta Manama tingód katô kandin salà asta tingód katô salà ka langun kadumaan din. **8** Ukit katô iglumu dan, igpasóddór katô Ugis Espiritu áknita na róggun igpatindág pa tō tulda, dì mému ka mahu tō manubù tun ta Tuu Ugis Lugar ébô makapadani dan tun ta Manama. **9** Tō gó é iring na panunggiringan, asta duwán kéringan

^a 8:8-12 Jeremias 31:31-34   ^b 9:5 Tō duwa panaligan igimu tikud tun ta bulawan, asta duwán duwa pakpak dan. Ágbisibisan katô tuu mallayat pangulu na parì tō kaban ka dipanug ka mga mannanap ébô tambunan tō mga salà. Ahaán tō Exodo 25:10-22

ta áknganni. Agad pira tō mga mannanap na matayan dan asta bággén tun ta Manama, asal dì kasóddóran katō mga ágpangadap na matanggap dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din.¹⁰ Ánnà nángngà tō mga sugù, su tingód dád katō áglumun ka manubù nit banuwa. Duwán sugù tingód ka ágkakan, tingód ka ginámmán, asta tingód katō paglinis ka agad ándin. Tō gó tō kailangan tumanán dan sippang ka pamantun ka Manama tō langun.

Tō dipanug i Cristo

¹¹ Asal igdunggù dán si Cristo, asta igimu dán sikandin na Pangulu na Parì ta. Ukit kandin, madigár tō igdunggù áknita. Tuu pa madigár tō templo na igahuwan din tun datas ta langit. Tō templo tō, ándà imuwi ka manubù, su ánnà nit banuwa. ¹² Ikasábbad dád sikandin igahu tun ta Tuu Ugis Lugar tun datas ta langit, su nángngà dán. Ánnà dipanug ka kambing asta baka tō igapid din tun dalám, asal kandinnù dipanug tō igaaggé din. Ukit katō kamatayan din, igtábbus kid gó ikandin ka ándà ágtamanán. ¹³ Tingód ka mga sugù, atin ka makawid tō manubù ka lawa ka inaté, kailangan taliktikan sikandin ka dipanug ka kambing ó baka, asta bóbóran ka abu ka iggóbbó nati ka baka ébô kumalinis puman tō lawa din. ¹⁴ Asal tuu pa madigár tō inému ukit katō dipanug i Cristo, su iginisan kid tikud tun ta salà. Ukit katō Ugis Espiritu na ándà ágtamanán, igaaggé i Cristo tō kandinnù lawa tun ta Manama. Agad ándà palang salà din, asal igmatayan sikandin ébô kalinisan tō pusung ta tikud tun ta salà. Ukit katō dipanug i Cristo, ándà dán ágkailanganán ka kasarig ta tun ta linumuwan ta na ándà ágpulusán, asal igsarig kid tun ta Manama.

Si Cristo tō igtigkané katō mantu kasabotan

¹⁵ Purisu si Cristo tō igtigkané katō mantu kasabotan ébô tō langun ta na igsalin ka Manama mému makatanggap katō igtandô din na ándà ágtamanán. Ukit katō kamatayan i Cristo, igtábbus tō mga manubù tikud tun ta salà na inému dan róggun duwán tapé kasabotan.

¹⁶ Na, atin ka ágpanalan tō manubù tingód katō kaduwánnan din, pángnga ka maté sikandin, duwán tanggapán katō mga manubù na igpanalan din. ¹⁷ Ándà palang tanggapán dan ka dì pa maté sikandin, su dì mabággé ka manté pô tō tigatun. ¹⁸ Purisu tun ta katigkanayan katō tapé kasabotan, kailangan duwán dipanug ka mannanap ébô masarig tō kasabotan. ¹⁹ Pángnga ka iginurù si Moises katō langun sugù ka Manama tun ta mga manubù, igapid din tō dipanug ka baka asta kambing na igmatayan din, asta igaálattan din ka wayig. Igarám din tō mallutù bulbul ka karnero na igtakós din tun ta panga ka kayu isupu, asta igtaliktit din tō dipanug tun ta libro na igsulatan ka mga sugù,

asta tun ta langun manubù. ²⁰Igkagi si Moises, na mà din, “Ni dipanug katô kasabotan tō pató na duwán dán sugù ka Manama na kailangan tumanán ta.” ²¹Igtaliktik pagsik i Moises tō dipanug tun ta tulda na ágsimbaanan dan asta tun ta langun na ággamitán dan katô kapangadap dan, ²²su tingód katô mga sugù, kailangan duwán dipanug ébô págisán tō karapungan na ággamitán dan. Atin ka ándà matayan ébô duwán dipanug, dì kapasinsiyaan tō duwán salà.

Nángngà tō makasábbad kamatayan i Cristo

²³Tō templo nit banuwa igapéring dáp katô templo tun datas ta langit. Tō dipanug ka mga mannanap tō gamitán ébô págisán tō templo nit banuwa. Asal kailangan tuu pa madigár tō gamitán ébô págisán tō bánnal templo tun datas ta langit. ²⁴Purisu pángnga inaté si Cristo, ánnà ugis sinabáng na igimu ka mga manubù tō igahuwan din, su igapéring dáp katô Tuu Ugis Lugar tun datas ta langit. Asal igsadun si Cristo tun datas ta langit ébô tumubang ka Manama tingód áknita. ²⁵Tō pangulu na parí tō gahu tun ta Tuu Ugis Lugar katô templo kada ámmé ébô piddán tō dipanug ka mannanap. Asal si Cristo, ikasábbad dáp gó tō kabággé din katô kandin lawa, su nángngà tō kamatayan din. ²⁶Atin ka dì nángngà, kailangan makapira pô sikandin maté tikud tun ta katigkanayan kani banuwa sippang áknganni. Asal nángngà si Cristo, su ikasábbad dáp tō iglumu din ni ka tapuri álló. Igpamanubù sikandin ébô mangé katô salà ta ukit katô kamatayan katô kandin lawa. ²⁷Kailangan makasábbad dáp maté tō manubù, asta pángnga ka maté, ruudan katô Manama. ²⁸Ikasábbad dáp inaté si Cristo ébô mangé katô salà ka langun ta, asta lumónód pa sikandin ánnà ébô kangén puman tō salà ta, asal lumónód ébô kangén din tō langun manubù na tuu maggát gangat kandin.

10 ¹Na, tō mga sugù na ágbánnalán katô mga kamónaan ta, tō dáp gó tō kakilalaan na duwán pa madigár na igtaganà ka Manama para áknita, su tō mga manubù na ágbánnal pád katô mga sugù, kailangan inalayun dan ágmatayan tō mannanap na bággén tun ta Manama kada ámmé. Agad tō gó é áglumun dan ébô makapadani dan tun ta Manama, asal dì dan tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruhan din ukit katô áglumun dan. ²Atin ka iglinisan dan tikud tun ta salà ukit katô mga mannanap na ágbággé dan tun ta Manama, kasóddóran dan na igaþasinsiyaan tō salà, asta mému dan sumódô ka kabággé dan ka mga mannanap. ³Asal su kailangan inalayun dan mággé ka mannanap, duwán igaþasoddór kandan kada ámmé na inalayun duwán salà dan, ⁴su dì makangé tō salà ka mga manubù ukit katô kabággé dan katô dipanug ka mga baka asta mga kambing.

^c 9:19-20 Ahaán tō Exodo 24:6-8

⁵Purisu tō masig dán dumunggù si Cristo nit banuwa, igkagi sikandin tun ta Ámmà din, na mà din,

“Ánnà kabággé asta kamaté ka mga mannanap tō nángngà para áknikó.

Purisu duwán lawa na igbággé nu kanak ébô matayanna.

⁶Dì ka kadayawan ukit katô kagóbbó asta kabággé ka dipanug ka mannanap ébô pasinsiyaan tō mga masalà-salà.

⁷Igkagiya, ‘Manama, ikataganà ad gó ébô tumanán ku tō kakalyag nu, iring na igsulat tingód kanak tun ta libro ka mga sugù nu.’ ”^d

⁸Na, tō una igkagi din, dì nángngà tun ta Manama tō kabággé ka manubù ka mga mannanap tun kandin. Agad matayan dan tō mannanap tingód katô mga sugù, agad góbbón dan tō mannanap, agad bággén dan tō dipanug ka mannanap tun kandin tingód katô salà dan, asal dì gó kadayawan tō Manama. ⁹Igkagi pagsik sikandin, na mà din, “Ikataganà ad gó ébô tumanán ku tō kakalyag nu.”

Igpandà dán ka Manama tō una kapókit ébô tigkanayan din tō ikaduwa kapókit. ¹⁰Su igtuman i Jesu-Cristo tō kakalyag ka Manama, iglinisan kid tikud tun ta salà ukit katô kabággé din katô kandin lawa. Ikasábbad dád gó igmatayan sikandin su nángngà dán ni.

¹¹Tō langun pangulu na pari, álló-álló ágtindág dan tun ta saruhan ka Manama asta ágmaté dan ka mga mannanap na ágbággén tun ta Manama. Asal dì makangé tō salà ukit katô áglumun dan. ¹²Asal ikasábbad dád inaté si Cristo ébô kangén tō salà ta, asta nángngà ka ándà ágtamanán. Pángnga inanté sikandin, igunsad sikandin dadan tun ta kawanan ka Manama tun datas ta langit. ¹³Gangat dán sikandin katô álló ka manalu tō Manama katô mga usig din ébô mangulu sikandin tun ta langun. ¹⁴Purisu ikasábbad dád inaté si Cristo, asta ukit katô kamatayan din, igtanggap kid ka Manama na nángngà tun ta saruhan din ka ándà ágtamanán ukit katô kalinis din áknita tikud tun ta salà.

¹⁵Duwán pagsik igapasóddór katô Ugis Espiritu áknita, su duwán kagi din na igsulat,

¹⁶“Igkagi tō Áglangngagán:

Iring kani tō mantu kasabotan ku kandan tun ta tapuri álló.

Papanámdámmán ku kandan tō mga sugù ku,

su sulatán ku ni tun ta pusung dan.”^e

¹⁷Igkagi pagsik sikandin,

“Pasinsiyaan ku tō mga salà dan,

asta diyad manámdám tingód katô madat mga linumuwan dan.”^f

¹⁸Purisu ándà dán kailangan ka kamaté ta ka mannanap, su

igpasinsiyaan dán ka Manama tō mga salà ta.

^d 10:5-7 Salmo 40:6-8   ^e 10:16 Jeremias 31:33   ^f 10:17 Jeremias 31:34

Makapadani ki tun ta Manama

¹⁹Purisu mga kataladi, su igbággé dán si Jesus katô dipanug din tô inaté sikandin para áknita, ándà dán kayyaan ta ka mahu ki tun ta Tuu Ugis Lugar katô Manama tun datas ta langit. ²⁰Ukit katô iglumu i Jesus, duwán dán mantu ukitanan ta ébô tanggapán ta tô kantayan. Ándà dán makadalang áknita tun ta Manama, su ukit katô kamatayan i Jesus igkangé din dán tô tabir tun ta tángngaan ta asta katô Manama. ²¹Su si Jesus tô Mallayat Pangulu na Parì katô langun ta na mga sakup ka Manama, ²²makapadani kid tun ta Manama, su mabákkár ni pusung ta na ágpamaké kandin. Iglinisan dán ni pusung ta asta ni panámdám ta su iring na igitaliktikan ni katô dipanug i Jesus asta iglinisan dán ni lawa ta ka wayig ka kapabunyag. ²³Kailangan manayun ki giman katô igtandô ka Manama na ágpamakén ta, su ágkasarigan sikandin ágtuman katô langun tandô din. ²⁴Kailangan patabangé ki ébô paginawaé ki asta lumumu ki ka madigár. ²⁵Yakó ágsódô ágpangadap, iring katô duma mga manubù, asal kailangan palimudé kó ébô tuu ki pabákkárré ka ginawa asta ébô makatiis ki, su isóddórán ta na dì madugé dumunggù tô álló na lumónód tô Áglangngagán.

²⁶Atin ka isóddórán tad tô kabánnalan asal inalayun ki pa áglumu ka madat, ándà dán ássa maté ébô kapasinsiyaan tô salà ta. ²⁷Tô manubù na áglumu ka salà ágpadunggù dát man katô supak na makamáddang asta katô dakál apuy na igtaganà ka Manama para katô mga usig din. ²⁸Atin ka duwán méllé katô sugù i Moises sayyan, ka duwán tallu manubù ó duwa na tumestigos ka bánnal, dì sikandin kéduwan, asal matayan. ²⁹Tuu pa madat tô supak na dumunggù tun ta manubù na géllé katô Batà ka Manama, su ukit katô kéllé din, pasóddórán din na ándà ágpulusán din katô dipanug i Jesus na makalinis pád kandin, agad tô gó é kakilalaan ka duwán dán kasabotan ka Manama. Supakan sikandin su igringasa din tô Ugis Espiritu na ágkéduwan áknita. ³⁰Isóddórán ta na Manama tô igkagi kani,

“Sakán tô sumupak kandan.

Sakán tô sumulì kandan.”

Igkagi pagsik,

“Rumuud tô Áglangngagán katô mga sakup din.”^g

³¹Makamáddang gó ka tô manté Manama tô sumupak.

³²Sampát yu tô tingód ka katigkanayan ka kapamaké yu dángngan. Tô ikasóddór kó katô kabánnalan tikud tun ta Manama, marapung tô kahirapan na igdunggù ákniyu, asal ikatiis kó katô langun. ³³Duwán timpo na igaipayayaan kó asta igirrayatan kó tun ta tubang ka mga

^g 10:30 Deuteronomio 32:35-36

manubù, asta duwán timpo na ikatabang kó katô duma mga manubù na igirrayatan.³⁴ Duwán kédu yu katô duma mga manubù na igpriso, asta igtabang kó kandan. Agad ikangé tô langun kaduwánnan yu, asal ágkadawayan kó gó, su isóddoran yu na tuu pa madigár tô pulsán yu ka tandingán katô ikangé, asta dì gó ni makangé tikud tun ákniyu.³⁵ Purisu yakó ágsungkù ka kasarig yu tun ta Manama, su atin ka mabákkár tô kasarig yu kandin, dakál tô pulsán na tanggapán yu.³⁶ Kailangan mallayat tô ginawa yu ébô makatuman kó katô kakalyag ka Manama, asta tanggapán yu tô igtandô din ákniyu.³⁷ Mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Masig dán gó dumunggù tô gimanan yu.

Dì sikandin ágbaring-baring.

³⁸ Asal tô mga manubù na ágtanggapán ku na nángngà dan tun ta saruhan ku,
tô gó é makatiis, agad ándin tô kahirapan tingód katô kasarig dan kanak.

Asal ka sumungkù tô manubù na mákkás kanak tingód katô kataló din, diya kadawayan kandin.”^h

³⁹ Asal sikita ánnà iring katô talón na supakan ka Manama, su mabákkár tô kapamaké ta kandin. Purisu matábbus ki.

Marapung tô mga igpamaké ka Manama

11 ¹Na, atin ka mamaké ki katô Manama, kasóddoran ta na matuman na makatanggap ki katô madigár gimanan ta, asta kasóddoran ta na duwán gó madigár na mému agad ándà ta pa kitayi.
²Igdurung katô Manama tô mga kamónaan ta sayyan tingód katô kapamaké dan kandin.

³Ukit ka kapamaké ta ka Manama, isóddoran ta na igimu din ni banuwa ukit dád katô kagi din. Dì ágkitanán tô iggamit din tô igimu din tô langun na ágkitanán ta.

⁴Ukit ka kapamaké i Abel ka Manama sayyan, igbággé din tun ta Manama tô tuu nángngà ka tandingán katô igbággé katô kataladi din na si Cain. Ukit ka kapamaké i Abel katô Manama, igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruhan din. Igpasóddór ka Manama na nángngà si Abel tun ta saruhan din ukit katô katanggap din katô igbággé din. Agad idugé dán si Abel inaté, asal duwán pa kéringen ta tun kandin tingód katô kapamaké din ka Manama.ⁱ

⁵Ukit ka kapamaké i Enoc ka Manama, ándà sikandin kamaté, su igbatun ka Manama sikandin tun ta langit. Pángnga igbatun ka Manama sikandin, ándà kitayi, su igbatun ka Manama. Duwán kagi ka Manama na

^h 10:37-38 Habacuc 2:3-4   ⁱ 11:4 Ahaán tô Genesis 4:3-10

igsulat tingód ki Enoc. Róggun na ándà pa sikandin kabatun, idayawan tō Manama tingód kandin. ⁶Dì kadayawan tō Manama áknita ka dì ki mamaké kandin. Atin ka padani tō manubù tun ta Manama, kailangan manámdám sikandin na duwán Manama, asta duwán ágpulusán na bággén ka Manama tun ta langun manubù na padani tun kandin.

⁷Ukit ka kapamaké i Noe ka Manama, igpasóddór ka Manama kandin na duwán dumunggù na makapánnas ka mga manubù. Agad ándà pa kitayi i Noe tō makapánnas, asal igbánnal sikandin ka Manama, asta igimu din tō dakál barko na ánggadanan arka. Tō gó é igsakayan din asta katô pamilya din. Tō iglunupan ni banuwa, ándà dan kalánnád. Ukit katô kapamaké i Noe katô Manama, igpasóddór din na nángngà tō supak ka Manama katô mga manubù na ándà pamaké kandin. Igtanggap ka Manama si Noe na nángngà tun ta saruhan din ukit katô kapamaké din ka Manama.^j

⁸Ukit ka kapamaké i Abraham ka Manama, tō igtawar tō Manama kandin, igbánnal sikandin. Agad ándà din kasóddóri ka ánda é sadunan din, asal igpanó sikandin tikud tun ta lunsud na igóddóan din asta igsadun tun ta lugar na igtandô ka Manama kandin. ⁹Ukit ka kapamaké i Abraham ka Manama, igóddô sikandin iring na bisita tun ta banuwa na igtandô ka Manama kandin. Ándà balé na igimu din asal igóddô dák sikandin tun ta tulda na iring katô igóddóan katô batà din na si Isaac, asta katô apù din na si Jacob, su magunawa pagsik tō igtandô ka Manama kandan.^k ¹⁰Iring na bisita si Abraham, su giman sikandin katô góddóan din tun datas ta langit na dì gó mapalin su igimu ka Manama.

¹¹Ukit ka kapamaké i Sara, agad dì sikandin ágbatà asta tugál dán, ikabatà sikandin, su isóddóran din na ágkasarigan tō Manama na igtandô.^l ¹²Agad ándà gimanán i Abraham na makabatà pa su tugál dán, asal sikandin tō igtikudan katô marapung mga rubbad din iring katô karapungan ka mga karani tun ta langit, asta iring katô baklayan tun ta ligad ka dagat na dì ágkéyap.^m

¹³Tō langun dan na igpamaké ka Manama, tō inaté sikandan, ándà dan pa katanggap tō igtandô ka Manama. Agad madugé pa tō katumanan, asal iring na igkita dan asta idayawan dan. Igpasóddór dan na ánnà nit banuwa tō góddóan dan na ándà ágtamanán. ¹⁴Atin ka ágkagi tō mga manubù na ánnà nit banuwa tō góddóan dan, kasóddóran ta na duwán pa ássa góddóan na gimanán dan. ¹⁵Ándà panámdám tō mga kamónaan ta sayyan na kandan tō banuwa na igtikudan dan, su atin ka tō gó é panámdám dan, makému dan lumónód dutun. ¹⁶Asal gimanán dan tō góddóan na tuu pa madigár, tō banuwa tun datas ta langit. Purisu

^j 11:7 Ahaán tō Genesis 6:13-22   ^k 11:8-9 Ahaán tō Genesis 12:1-8   ^l 11:11 Ahaán tō Genesis 17:19; 18:11-14; 21:2   ^m 11:12 Ahaán tō Genesis 15:5-6

ándà kayyai tō Manama ka ágtawarán sikandin na Manama dan, asta igpataganà din dán tō lunsud para kandan.

¹⁷⁻¹⁸ Ukit ka kapamaké i Abraham, tō igkinnam tō Manama kandin, ignunug sikandin katô sugù ka Manama na matayan din tō kandin batà na si Isaac asta góbbón ébô bággén tun ta Manama. Agad igtandóan ka Manama si Abraham na ukit ki Isaac kumarapung tō mga rubbad din, asal ikataganà si Abraham na matayan din tō bugtung batà din ébô bággén tun ta Manama.ⁿ ¹⁹ Igbánnal si Abraham ka Manama, su panámdám din na makému tō Manama manté puman ka mga inaté. Purisu iring na iganté puman katô Manama si Isaac asta igpóli ki Abraham.

²⁰ Ukit ka kapamaké i Isaac katô Manama, igtandô sikandin katô gabatà din na si Jacob asta si Esau na madigár tō bággén ka Manama kandan.^o

²¹ Ukit ka kapamaké i Jacob katô Manama, tō masig dán sikandin maté, igkagi sikandin tingód katô duwa apù din na gabatà i Jose na madigár tō bággén ka Manama kandan. Róggun na igunduk sikandin tun ta tukád din, igpangadap sikandin katô Manama.^p

²² Ukit ka kapamaké i Jose katô Manama, tō masig dán sikandin maté, igkagi sikandin na dumunggù tō álló na panó tō langun rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, asta duwán panalan din na piddán dan tō mga tullan din ka manó dan.^q

²³ Ukit ka kapamaké katô ámmà asta innà i Moises katô Manama, ándà máddang dan ka sugù katô harì ka Ehipto, asal igállás dan si Moises sippang ka tállu bulan ébô dì kamatayan, su igkita dan na madigár sikandin.^r

²⁴ Ukit ka kapamaké i Moises ka Manama, tō igdakál sikandin, dì malyag na tawarán na apù katô harì,^s ²⁵ su igpanámdám sikandin na agad irrayatan sikandin duma katô mga sakup ka Manama, asal tuu pa madigár ka tandingán katô kadawayan ukit ka salà tun ta mabbabà dád timpo. ²⁶ Igpanámdám sikandin na agad buyasán asta kayyaan sikandin tingód ka kapamaké din katô Mesiyas, asal tuu pa madigár ka tandingán katô dakál kaduwánnan din tun ta Ehipto. Tō gó é igsalin din su gimanán din tō pulusán na bággén ka Manama kandin. ²⁷ Ukit ka kapamaké din ka Manama, igpanó sikandin tikud tun ta Ehipto. Ándà máddang din katô sókó katô harì. Igpabákkár sikandin su iring na ágkitanán din tō Manama na dì ágkakita.^t ²⁸ Ukit ka kapamaké i Moises ka Manama,

ⁿ 11:17-18 Ahaán tō Genesis 22:1-10   ^o 11:20 Ahaán tō Genesis 27:27-29,39-40

^p 11:21 Ahaán tō Genesis 47:31   ^q 11:22 Ahaán tō Genesis 50:24-25   ^r 11:23 Ahaán tō Exodo 1:22; 2:2   ^s 11:24 Apù katô harì, ó batà katô prinsesa na batà katô harì tun ta Ehipto. Ahaán tō Exodo 2:10   ^t 11:27 Ahaán tō Exodo 2:15

igkagi sikandin na kailangan matayan dan tō karnero asta pólétán tō dipanug tun ta sállat ka balé dan ébô dì matayan tō tambang kaké katô mga gabatà ka Hebreo ka papiddán ka Manama tō Panaligan na Ágmátē.^u

²⁹ Ukit ka kapamaké dan ka Manama, ikatalipag dan tun ta Dagat Mallutù asta igpanó dan tun ta matákkang tanà. Asal tō mga taga Ehipto na iglupug kandan, tō igkinnam dan na ágtalipag, ilánnad tō langun asta inaté.^v

³⁰ Ukit ka kapamaké katô mga Hebreo ka Manama, iglibut dan tun ta mallayat koral ka lunsud ka Jerico sippang ka ikapittu álló, asta igbantang ka Manama tō mallayat koral.^w ³¹ Si Rahab na madat bayi, ukit ka kapamaké din ka Manama, madigár tō katanggap din katô duwa espiya na iga sadun i Josue, asta ándà sikandin matayi tákkás katô mga taga Jerico na ándà bánnal ka Manama.^x

³² Dakál pa tō kagin ku pád ákniyu tingód katô mga manubù na igpamaké ka Manama, asal ánnà nángngà tō álló ébô mulitta ákniyu tingód ki Gideon, ki Barak, ki Samson, ki Jepte, ki David, ki Samuel, asta katô duma mga propeta ka Manama sayyan.^y ³³ Ukit katô kapamaké dan ka Manama, duwán mga manubù na ikatalu ka mga harì na igusig kandan. Duwán mga igbánnal ka Manama asta igtanggap dan tō igtandô din kandan. Duwán mga iga pagtangkáb ka babbà ka mga liyun na kumagat pád kandan. ³⁴ Duwán mga ikapadáng ka dakál apuy. Duwán mga ikaluwà tikud tun ta bállad ka mga manubù na mimmaté pád kandan. Duwán mga malómét na inému mabákkár. Duwán magani na igatu ka mga usig dan, asta igpanalu dan katô mga igsulung kandan tikud tun ta ássa banuwa.^z

³⁵ Duwán pagsik mga gabayi na igpamaké ka Manama, asta inanté puman tō kandan mga gabatà na inaté. Duwán mga duma na igpamaké ka Manama na igirrayatan sippang na inaté, asal ándà dan tanan katô kapamaké dan agad makaluwà dan pád, su isóddóran dan na dumunggù tō álló na antén dan ka Manama asta matanggap dan tō tuu madigár kantayan.^a ³⁶ Duwán igpamaké ka Manama na ihirapan su iga buyas-buyas asta iglagpás. Tō mga duma iga bagkás ka kadina, asta igpriso. ³⁷ Duwán mga duma na igtimbag ka batu ébô maté. Iggabas tō lawa katô mga duma, asta igmatayan tō mga duma ukit ka kampilan. Igpanó-panó tō duma mga manubù na igumpak ka kindal ka karnero asta kambing su ándà ássa umpak dan. Ágkayù-ayuan dan, igpahirapan

^u 11:28 Ahaán tō Exodus 12:21-30   ^v 11:29 Ahaán tō Exodus 14:21-31   ^w 11:30 Ahaán tō Josue 6:12-21   ^x 11:31 Ahaán tō Josue 2:1-21; 6:22-25   ^y 11:32 Ahaán tō Maghuhukom kapitulo 6-8; 4-5; 13-16; 1 Samuel kapitulo 16-30; 2 Samuel kapitulo 1-24; 1 Mga Hari kapitulo 1-2; 11; 1 Samuel kapitulo 1-12; 15; 16:1-13.   ^z 11:33-34 Ahaán tō Daniel kapitulo 3 asta 6.   ^a 11:35 Ahaán tō 1 Mga Hari 17:17-24; 2 Mga Hari 4:25-37

dan, asta igirrayatan dan. ³⁸Igpapalaguy dan tun ta disyerto asta tun ta pabunganán, asta igóddô dan tun ta mga takub asta tun ta kóbbang ka tanà. Agad madigár dan mga manubù, asal ándà dan respetowi ka duma mga manubù nit banuwa.

³⁹Agad igdurung ka Manama tô langun dan tingód ka kapamaké dan kandin, asal ándà dan pa ikatanggap katô igtandô ka Manama, ⁴⁰su duwán ágdantulán din na tuu pa madigár para áknita langun ka tandingán kandan, su kakalyag ka Manama na masakup ki tun kandan ébô makatanggap ki katô madigár na igtandô din.

Ágdisiplinan ka Manama tô langun gabatà din

12 ¹Na, tuu marapung tô mga manubù na igpamaké ka Manama sayyan, asta ágpasóddór dan áknita na tuu ágkasarigan tô Manama. Purisu kailangan tumanan ki katô langun na makabaring áknita iring na ágpatónaé ágpalaguy. Kailangan sumódô ki lumumu ka salà na inalayun pakékát áknita. Kailangan mallayat tô ginawa ta róggun na malaguy ki sippang ka dumunggù ki tun ta ágtamanán. ²Kailangan sumállág ki ki Jesus su sikandin tô ágkéringen ta katô kapamaké ta, asta sikandin tô ágpabákkár katô kapamaké ta. Iktiis si Jesus katô kahirapan tô igañsalan sikandin tun ta krus. Ándà kayyai sikandin katô igimu dan kandin, asal iktiis sikandin katô kamaté dan kandin, su isóddóran din na kadayawan sikandin ka mapángnga tô langun. Gunsad dán sikandin dadan tun ta kawanan katô Ámmà din na Manama asta ágpangulu duma kandin.

³Tuu madat tô kahirapan na igtis i Jesus, su igirrayatan katô mga manubù na masalà-salà. Purisu panámdám kó tingód kandin ébô dì kó sumódô sumarig kandin. ⁴Agad gusigán kó katô mga masalà-salà, ándà pa palang manubù tun ákniyu na igmatayan. ⁵Iring na ilingawan yud tô kagi ka Manama tun ta langun yu na mga gabatà din, su mà katô igsulat,

“Batà ku, atin ka disiplinan ka katô Áglangngagán,
yaka ágpadannan kandin.

Atin ka supakan ka ikandin,
yaka ágsódô ágsarig kandin,

⁶ su ágdisiplinan katô Áglangngagán tô langun na ágginawaan din,
asta ágsupakan din tô langun na igimu din mga gabatà din.”^b

⁷Purisu ka dungguan kó ka kahirapan, kailangan manayun kó tumiis, su disiplinan kó ka Manama ukit katô kahirapan. Atin ka disiplinan kó ikandin, tô gó é pató na sikiyu tô bánnal mga gabatà din, su ándà palang batà na dì disiplinan ka ámmà din. ⁸Ágdisiplinan ka Manama tô langun yu na igañsakup tun kandin. Atin ka dì kó ikandin disiplinan ánnà kó

^b 12:5-6 Panultihon 3:11-12

bánnal mga gabatà din asta ánnà sikandin Ámmà yu. ⁹Agad igdisiplina ki katô áknita mga ámmà nit banuwa, ágrespetowan ta sikandan. Purisu tuu pa madigár ka dì ki géllé katô kadisiplina katô Ámmà ta tun datas ta langit ébô makatanggap ki katô kantayan na ándà ágtamanán. ¹⁰Tô mga ámmà ta nit banuwa, tô gó é ágdisiplina áknita tun ta mabbabà dád timpo tingód ka agad ándin na igpanámdám dan na madigár. Asal tô Ámmà ta tun datas ta langit, tô gó é ágdisiplina áknita ébô tabangan ki ikandin asta ébô tanggapán ki ikandin na nángngà ki tun ta saruwan din. ¹¹Atin ka ágdisiplinan ki katô Manama, dì ki ágkadawayan asal ágkaranu ki su mahirap tô pókitan din áknita. Asal pángnga katô kadisiplina din áknita, duwán pulusán ta, su masunay tô pusung ta, asta katig ki lumumu katô nángngà tun ta saruwan din.

Supakan tô dì maminág ka kagi ka Manama

¹²Purisu yakó ágmalómét iring na ágpatónaé ágpalaguy. Agad ihirapan kó, yakó ágsódô, asal kailangan pabákkár kó asta pabákkárrán yu tô kasarig yu katô Manama. ¹³Yakó ágsuwé tikud tun ta dalan ka kabánnalan ébô kumabákkár tô mga kadumaan yu na malómét é kasarig tun ta Manama.

¹⁴Ággár-ággár kó pasábbadé asta tô langun manubù. Ággár-ággár kó lumu katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, su tô manubù na dì nángngà tun ta saruwan ka Manama dì gó kumita katô Áglangngagán. ¹⁵Banté kó agó duwán dì makatanggap katô kédu ka Manama. Banté kó agó duwán mimu ka samuk tun ákniyu, su ukit kani, kadattan tô marapung manubù. ¹⁶Banté kó agó duwán lumayuk katô ánnà kandin sawa ó duma, asta tumayyug ka Manama. Makéring dan ki Esau sayyan, su agad sikandin tô panganayan batà na makatanggap pád katô langun tikud tun ta ámmà din, ighbullas din dád ka sábbad kakan. ¹⁷Isóddóran yu na pángnga ighbullas din, kakalyag din na bággayan sikandin ka langun, asal igéllé tô ámmà din. Dì mapalin tô iglumu din, agad tuu igsággó sikandin asta igaédú-édu.^c

¹⁸Tô igpadani kó tun ta Manama, ánnà iring katô kapadani katô mga kamónaan ta tun ta pabungan ka Sinai, su igkita dan tô dakál apuy, tô kangittángngan na makamáddang, asta igriyu dan tô mabákkár karamag. ¹⁹Igdinág dan tô kédup ka trumpeta asta tô kagi ka Manama. Tô igdinág dan katô kagi din, tuu dan imáddangan, asta igaédú-édu dan na dì sikandin kumagi kandan. ²⁰Ándà dan ikatiis katô igkagi din kandan, na mà din, “Agad manubù asta mannanap, ka lumapas dan tun ta pabungan, kailangan timbagán dan ka batu ó panaán dan ébô maté.”^d ²¹Tuu dan

^c 12:16-17 Ahaán tô Genesis 25:29-34; 27:30-40   ^d 12:20 Ahaán tô Exodus 19:12-13

imáddangan tingód katô igkita dan, agad si Moises igkagi na igkárkár sikandin ka máddang din.^e

22 Asal ánnà iring kanan tō kapadani ta tun ta Manama, su iring na igpadani kid tun ta pabungan na ágngadanan Sion, tō lunsud na góddóan ka manté Manama. Tō gó é lunsud tun datas ta langit na ágngadanan Mantu Jerusalem na ágkalimudan ka tuu marapung panaligan ka Manama na dì ágkéyap. 23 Isakup kid duma katô mga gabatà ka Manama na iring katô tambang kaké din. Igsulat tō ngadan dan tun datas ta langit. Igpadani kid tun ta Manama na rumuud ka langun, su igsakup ki ikandin tun ta langun duma mga sakup din na inaté dán asta igtanggap din sikandan na nángngà tun ta saruhan din tun datas ta langit. 24 Igpadani kid tun ki Jesus na igtigkané katô mantu kasabotan ébô makapadani ki tun ta Manama. Iglinisan kid katô dipanug din tikud tun ta salà, asta tō gó é pató na duwán kédu ka Manama áknita. Tō igapasóddór ukit katô dipanug i Jesus tuu pa madigár ka tandingán katô dipanug i Abel.

25 Na, yakó géllé katô kagi ka Manama. Igsupakan ka Manama tō mga kamónaan ta sayyan su igéllé dan katô kagi ka Manama na igulit i Moises nit banuwa. Atin ka méllé ki katô igkagi ka Manama tikud tun ta langit, tuu ki ikandin supakan. 26 Tō igkagi tō Manama tun ta pabungan ka Sinai sayyan, ikálláng tō tanà ukit katô kabákkárran ka kagi din. Asal duwán pa igtandô din, na mà din, “Makasábbadda pa kumagi, asta ánnà dáp tanà tō kállángngán ku, su kállángngán ku pagsik tō langit.”^f 27 Ukit kani igkagi ka Manama, isóddóran ta na kállángngán din tō langun na igimu din asta iwaán din ébô masamà dáp tō dì ágkakálláng.

28 Purisu kailangan pasalamat ki tun ta Manama su igsakup kid ikandin tun ta pagpangulu din tun ta langit na dì ágkéwà. Kailangan mangadap ki kandin magunawa katô kakalyag din na lumun ta, asta tuu ki rumespeto kandin, 29 su tō Manama na ágpangadapán ta iring na apuy na pakagóbbó.^g

Kapangadap na makabággé ka dayó tun ta Manama

13 ¹Kailangan panayunán yu tō dakál ginawa tun ta mga kataladi yu. ²Yakó ágkalingó na kailangan malit-alit kó katô mga manubù agad ándà yu kilalayi, su duwán mga manubù na igalit-alit katô mga panaligan ka Manama na igádding tun kandan, asal ándà dan kasóddóri.^h ³Yakó ágkalingó na kailangan tumabang kó katô mga ágpampamaké na igpriso iring na sikiyu tō igpriso duma kandan. Kailangan tumabang kó katô mga ágpampamaké na igirrayatan iring na sikiyu tō igirrayatan duma kandan.

^e 12:21 Ahaán tō Deuteronomio 9:19   ^f 12:26 Hageo 2:6   ^g 12:29 Ahaán tō Deuteronomio 4:24   ^h 13:2 Ahaán tō Genesis 18:1-8; 19:1-3

⁴Kailangan manámdám tō langun na madigár asta malinis tō ágkémun katô taladuma. Kailangan ándà lumibug, su supakan ka Manama tō lumibug asta lumayuk katô ánnà kandin sawa ó duma.

⁵Yakó ágginawa ka salapi, asal kailangan kanángngaan kó katô kaduwánnan yu áknganni, su igkagi tō Manama, na mà din, “Diya tumanan ákniyu. Diya dumiyà ákniyu.”ⁱ ⁶Purisu dì ki kamáddangan, asal makakagi ki, na mà ta,

“Su Áglangngagán tō ágtabang kanak,
diya kamáddangan,
agad ándin tō lumen ka duma manubù kanak.”^j

⁷Sampát yu tō mga tarapid ka simbaan na igtinurù ákniyu ka kagi ka Manama dángngan. Panámdám kó tingód katô madigár linumuwan dan tō ándà dan pa kamaté, asta iring kó kandan. ⁸Si Jesu-Cristo dì ágkapalin agad sayyan, áknganni, asta tun ta ándà ágtamanán. ⁹Atin ka duwán tuminurù ákniyu ka ássa klasi ka katinurù na ánnà iring katô kabánnalan na taganà igtinurù ákniyu, yakó ágbánnal kandan. Ukit katô tabang ka Manama, kumabákkár tō kasarig ta kandin. Dì kumabákkár tō kasarig ta kandin ukit katô katuman ta katô mga sugù na ágtinuruán dan tingód katô makan ta, su dì ágkatabangan tō mga ágtuman katô mga sugù ka Judio.

¹⁰Inaté si Jesus ébô tábbusán din tikud tun ta salà tō langun ta na iga pamaké kandin. Asal tō langun na ágtuman katô sugù tingód ka kamaté ka mannanap tun ta templo, dì dan makapil katô langun ta na igtábbus i Jesus tikud tun ta salà. ¹¹Kada ámmé ka matayan ka mallayat pangulu na parì tō mannanap tingód katô salà ka manubù, piddán din tō dipanug tun dalám katô Tuu Ugis Lugar ka templo. Asal piddán din tō lawa katô mannanap tun ta luwà katô lunsud asta góbbón.^k ¹²Iring kani tō inému ki Jesus, su igmatayan sikandin tun ta luwà katô lunsud ébô linisan din tō mga manubù ukit katô kandin dipanug. ¹³Purisu kailangan madun ki tun ki Jesus na inaté tun ta luwà katô lunsud agad buyasán ki asta payayyaán ki iring kandin. ¹⁴Makatiis ki su nit banuwa ni ándà palang góddóan ta na ándà ágtamanán. Asal gimanán ta pa tō lunsud na óddóan ta tun datas ta langit ka tapuri álló. ¹⁵Purisu kailangan duwán dán bággén ta tun ta Manama ukit ki Jesus, tō gó kadurung ta katô Manama ka ándà ágtamanán. Kailangan inalayun ki ágpasalamat tun kandin. ¹⁶Yakó ágkalingó na kailangan madigár tō áglumun yu, asta kailangan tumabang kó katô mga kadumaan yu na ágkahirapan, su atin ka tō gó é áglumun yu para katô Manama, kadayawan sikandin.

¹⁷Bánnal kó katô mga tarapid ka simbaan. Yakó géllé kandan, su ágtómmóngan kó ikandan. Kailangan ágkasarigan sikandan, su duwán

ⁱ 13:5 Deuteronomio 31:6,8   ^j 13:6 Salmo 118:6   ^k 13:11 Ahaán tō Levítico 16:27

álló na ruudan dan ka Manama. Atin ka mánnal kó kandan, kadayawan dan. Asal ka dì kó mánnal kandan, maranu dan, asta dì ni makabággé ka kadigárran ákniyu.

¹⁸Inalayun kó dasal tun ta Manama para áknami. Isóddóran dé na ándà linumuwan dé na mému buyasán, asta kakalyag dé na ándà palang lumun dé na dì durungán ka Manama. ¹⁹Kakalyag ku gó na dumasał kó tun ta Manama ébô sékótta makalónód tun ákniyu.

Tô kadasal

²⁰⁻²¹Manama tô ágbággé ka kasunayan, asta mółà pa ka bággayan kó ikandin katô langun madigár tabang din ébô makatumán kó katô kakalyag din. Iganté puman ka Manama tô Áglangngagán ta na si Jesus, su ukit katô kamatayan din, igtigkanayan din tô mantu kasabotan ébô makapadani ki tun ta Manama ka ándà ágtamanán. Iring sikandin na Taradóppón ta, su iring ki na mga karnero na ágdóppónan din. Mółà pa ka tabangan kó ikandin ébô makabággé kó ka dayó kandin ukit katô tabang i Jesu-Cristo ákniyu. Mółà pa ka durungán sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

Katapuriyan mga panalan

²²Mga kataladi, ágpédu-éduwa na tuu kó maminág kani mga tinurù ku, su mabbabà dát ni sulat ku ákniyu. ²³Kakalyag ku na kasóddóran yu na igpaluwà dán tô kataladi ta na si Timoteo tikud tun ta prisowan. Atin ka sékót sikandin dumunggù, patákkássán ku sikandin ka madunna tun ákniyu.

²⁴Uliti yu tô mga tarapid ka simbaan asta tô langun sakup ka Manama na ágpangumusta a kandan. Ágpangumusta pagsik ákniyu tô mga taga Italia.

²⁵Mółà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu langun. Matuman ni.